

Bieloruské voľby: Opozícia popiera Lukašenkovu výhru

 [bbc.com/news/world-europe-53721410](https://www.bbc.com/news/world-europe-53721410)

BBC News

Publikovaný

10. augusta 2020

zdroj obrázku, Reuters

popis obrázku,

Protesty v Minsku pokračovali aj deň po voľbách

Hlavný vyzývateľ Bieloruska Alexander Lukašenko odmietol akceptovať, že autokratický prezident získal v nedeľných voľbách 80 percent hlasov.

"Považujem sa za víťaza týchto volieb," povedala Svetlana Tichanovskaja.

Nedostatočná kontrola bez prítomnosti pozorovateľov viedla k obvineniam z rozsiahlej manipulácie s hlasovaním v prieskume.

Už druhú noc polícia vystrelila gumené projektily, aby rozohnala demonštrantov v hlavnom meste Minsk, hovoria očití svedkovia. Jeden novinár bol údajne zranený.

V hlavnom meste zatkli asi 30 ľudí. Jeden svedok povedal, že videli policajtov s obuškami biť demonštrantov.

Poľská televízia Belsat TV uviedla, že niekoľko staníc metra v hlavnom meste bolo zatvorených a internet je stále väčšinou nedostupný.

Protesty sa konali aj v ďalších bieloruských mestách.

Stalo sa tak po tom, čo štátna bezpečnostná agentúra uviedla, že zmarila pokus o život pani Tichanovskej. Neuvedlo žiadne ďalšie podrobnosti.

Litovský minister zahraničných vecí Linas Linkevicius povedal, že sa "niekoľko hodín pokúšal dostať k Svetlane Tichanovskej".

"Jej miesto pobytu nepozná ani jej personál. V obavách o jej bezpečnosť," Pán Linkevicius tweetoval.

Titulok médií,

Podľa správ médií boli v nedeľu zadržaní ľudia v mestách po celom Bielorusku

Voľby sa konali uprostred rastúcej frustrácie z vedenia pána Lukašenka, pričom opozičné zhromaždenia prilákali veľké davy. V predchádzajúcich dňoch došlo k zásahu proti aktivistom a novinárom.

Prezident označil prívržencov opozície za "ovce"; kontrolovaná zo zahraničia a zaprisahala sa, že nedovolí, aby bola krajina "roztrhnutá".

Lukašenko získal podľa volebných úradníkov 80,23 % hlasov, pani Tichanovskaja 9,9 %.

Pani Tichanovskaja vstúpila do volieb namiesto svojho uväzneného manžela a viedla veľké opozičné zhromaždenia.

Čo povedala pani Tichanovská?

Opozičný kandidát uviedol, že výsledky volieb zverejnené v pondelok ráno „úplne odporujú zdravému rozumu“; a úrady by sa mali zamyslieť nad tým, ako pokojne odovzdať moc.

"Videli sme, že úrady sa snažia udržať si svoje pozície silou," povedala.

zdroj obrázku, Reuters

popis obrázku,

Pani Tichanovskaja hovorí, že chce, aby úrady odovzdali moc

"Nezáleží na tom, ako veľmi sme žiadali úrady, aby sa neobrátili proti svojim vlastným ľuďom, neboli sme vypočutí."

Jej kampaň uviedla, že by spochybnila "početné falzifikáty" v hlasovaní.

Politický nováčik spochybňuje autoritárskeho prezidenta

"Výsledky volieb vyhlásené Ústrednou volebnou komisiou nezodpovedajú skutočnosti a úplne odporujú zdravému rozumu," povedala jej hovorkyňa Anna Krasulina.

Pán Lukašenko však komentáre pani Tichanovskej opovrhoval.

"Takže Lukašenko, ktorý je na vrchole mocenskej štruktúry a na čele štátu, po získaní 80% hlasov im musí dobrovoľne odovzdať moc," povedal prezident. "Príkazy prichádzajú odtiaľto [zo zahraničia]."

"Naša odpoveď bude robustná," pridal. "Nedovolíme, aby sa krajina roztrhala na kusy."

Aká bola medzinárodná reakcia?

Ruský prezident Vladimir Putin zablahoželať svojmu bieloruskému náprotivku k víťazstvu napriek sporom o obvineniach z ruského sprisahania, ktoré sa pán Lukašenko pokúsil spojiť s opozíciou.

Lídri Číny, Kazachstanu, Uzbekistanu, Moldavska a Azerbajdžanu poslali správy o podpore.

Nemecká vláda však uviedla, že má "silné pochybnosti" o voľbách a že neboli splnené minimálne normy.

USA uviedli, že sú "hlboko znepokojené"; do volieb a naliehal na vládu, aby „rešpektovala právo pokojne sa zhromažďovať a zdržala sa použitia sily“.

Predsedačka Európskej komisie Ursula von der Leyenová vyzvala na zverejnenie výsledkov volieb.

"Obťažovanie a násilné potláčanie pokojných demonštrantov nemá v Európe miesto," povedala.

Čo sa stalo na nedeľných protestoch?

Demonštranti vyšli do ulíc v centre Minska hneď po skončení hlasovania.

Polícia na rozohnanie davov použila omračujúce granáty, gumené projektily a vodné delá.

Ministerstvo vnútra uviedlo, že zranených bolo 50 civilistov a 39 policajtov.

Ministerstvo uviedlo, že bolo zatknutých 3000 ľudí. Približne jedna tretina z nich bola v Minsku a zvyšok v iných mestách ako Brest, Gomel a Grodno, kde sa podobné protesty konali.

Protests in Belarus after presidential elections

- Protests on night of 9-10 August, 2020
- Regional centre

Aký je kontext?

Prezident Lukašenko je pri moci od roku 1994.

zdroj obrázku,EPA

popis obrázku,

Lukašenko odovzdal svoj hlas vo volebnej miestnosti v Minsku

V poslednom hlasovaní v roku 2015 bol vyhlásený za víťaza s 83,5 % hlasov. Neboli žiadni seriózní vyzývateľia a pozorovatelia volieb hlásili problémy so sčítavaním a tabuľkou hlasov.

Kampaň zaznamenala vzostup pani Tikhanovskej (37), bývalej učiteľky, ktorá sa stala matkou v domácnosti, kým sa nedostala do centra pozornosti politických strán.

Potom, čo jej manžela zatkli a zablokovali mu registráciu na hlasovanie, nastúpila na jeho miesto.

Keď ľudia hlasovali v nedeľu, internetová služba bola "výrazne narušená", podľa online monitora NetBlocks. Priaznivci opozície tvrdia, že to sťažuje zhromažďovanie a zdieľanie dôkazov o volebných podvodoch.

Už existovali obavy z nedostatočnej kontroly, pretože pozorovatelia neboli pozvaní na monitorovanie volieb a pred voľbami bolo odovzdaných viac ako 40 % hlasov.

zdroj obrázku,EPA

popis obrázku,

Na podporu opozície sa pred bieloruským veľvyslanectvom na Ukrajine konali aj protesty

Desaťtisíce ľudí sa minulý mesiac postavili proti stupňujúcim sa zásahom proti opozícii, aby sa zúčastnili protestu v Minsku, najväčšej demonštrácie tohto druhu za posledných desať rokov.

Hnev voči Lukašenkovej vláde čiastočne podporila jej reakcia na koronavírus.

Prezident túto epidémiu bagatelizoval a odporúčal občanom, aby v boji proti tejto chorobe pili vodku a používali sauny.

Bielorusko, ktoré má 9,5 milióna obyvateľov, hlásilo takmer 70 000 prípadov a takmer 600 úmrtí.

Viac o tomto príbehu
